

# קול רינה

רב פעלים - ע"ש הבן איש חי



בנשיאות מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל  
ובראשות מו"ר הרב יורם אברג'ל זצוק"ל

פרשת לך לך

## אמרי נועם

שיחה לפרשת השבוע מאת מורנו הרב

### בתמימות ופשיטות

אדמו"ר הזקן בעל התניא היה רגיל לומר שכל יהודי צריך לחיות עם פרשת השבוע, בכל יום עם חלק הפרשה שכנגד אותו היום, וללמוד ממנו הוראות מעשיות לחיי היום יום שלו. וכה מיוחדת פרשת "לך לך" שבה אנו חיים ממש בכל יום ויום עם "האדם הגדול בענקים" (יהושע יד, טו וברש"י שם), אבי האומה, אברהם אבינו ע"ה, המוזכר בכל קטע וקטע מפרשת השבוע, וחובה עלינו להתבונן בדרכיו ובמעשיו ולהפיק מהם לקחים מעשיים לחיינו.

בראש ובראשונה יש לנו ללמוד מאברהם אבינו את מידת הביטול שהיתה לו בפני רצון ה', וזאת ממה שמסופר מיד בתחילת פרשתנו על ציווי הקב"ה לאברהם: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (בראשית יב, א), כלומר שנדרש מאברהם לעזוב את מקום מולדתו, משפחתו, אוהביו ורעיו וכו', וללכת אל הלא נודע, מעיר לעיר וממדינה למדינה, עד שהקב"ה יראה לו לאיזה מקום רצונו שילך, ואברהם אבינו לא שואל שום שאלות, אפילו לא בכדי להבין את תוכן הציווי, אלא עושה זאת מיד ללא כל הרהור, אלא רק מתוך ביטול מוחלט לרצון ה'.

יתירה מזאת: הקב"ה הבטיח לאברהם שבאותו מקום שאליו הוא שולח אותו יהיה לו עושר וכבוד, כמו שכתוב: "ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה" (שם פס' ב), וכשאברהם סוף סוף מגיע לאותו מקום נכסף להפתעתו הרבה הוא מוצא שם רק רעב כבד מאוד, עד כדי כך שהוא נזקק לרדת למצרים לבקש אחר מזון להחיות את נפשו, כמו שכתוב: "ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ" (שם פס' י). ומוסיף רש"י בפירושו ומדגיש שרק באותה הארץ לבדה היה רעב אך לא בשאר הארצות, וזאת כדי לנסות את אברהם אם יהרהר אחר דבריו של הקב"ה שאמר לו ללכת אל ארץ כנען, ועכשיו משיאו לצאת ממנה, ולא די בכל זאת, אלא גם כשכבר יורד אברהם למצרים נטפלים המצרים הרשעים לאשתו וגוזלים אותה מתחת ידיו לוקחים אותה לבית המלך פרעה, אשר בודאי זהו מעשה מצער ביותר שאין כדוגמתו, ומכל שכן כשמדובר באשת צדיק וקדוש כאברהם. בכל זאת אברהם אינו מהרהר כלל על מדותיו של הקב"ה, אלא מקבל את כל הבא עליו באהבה ובשמחה, מתוך ביטול מוחלט לרצון ה'.

ולכן נקראו האבות הקדושים, וראש וראשון להם אברהם אבינו, מרכבה לה', כמאמר חז"ל "האבות הן הן המרכבה" (בר"ר מז, ו), כי כמו שכלי רכב בטל לרצונו של הנהג הנהוג בו באופן מוחלט, ואינו מהרהר אחר מעשיו, וכל שכן שלא מתערב לו בהחלטותיו, אלא עושה את רצון הנהג ונוסע להיכן שיולכנו, כמו כן ממש היו האבות הקדושים בטלים באופן מוחלט לרצון ה', ומעולם לא הרהרו אחריו, אלא מיד עשו את רצונו בתמימות ופשיטות.

## בצור ירום

ביאור התניא מאת מורנו הרב

### אבא אוהב אותי

אבא שיש לו למשל שמונה בנים, היתכן ח"ו שהוא יאהב רק חלק מהם?! הרי ברור ופשוט שהאב אוהב את כל בניו ללא כל הבדל. וכן מצינו שכשאמר הקב"ה לאברהם "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת וגו'" עדיין לא ידע אברהם למי ה' מתכוין ליצחק או לישמעאל, כי את שניהם הוא היה אוהב ממש בשווה, ורק כשה' אמר לו בפירוש "את יצחק", רק אז ידע למי הכוונה. אברהם אמר 'אז מה אם ישמעאל עושה בעיות אני הבאתי אותו לעולם ואני צריך לסבול אותו. הוא בני ואני אוהב אותו. ומחמת אהבתו של אברהם לישמעאל התפלל עליו לפני ה' ואמר 'לו ישמעאל יחיה לפניך'. ולכן כשהלך אברהם לעקידה, לקח עימו גם את ישמעאל, אף על פי שכבר ידע שעליו להקריב רק את יצחק, וזאת משום שהוא לא רצה לעשות אפליה בין יצחק לישמעאל, ולכן לקח גם אותו. ויתירה מזאת, בבוקר הוא העיר את ישמעאל לפני שהעיר את יצחק, כמו שנאמר "וישכם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו ויקח את שני נעריו איתו ואת יצחק בנו" קודם את נעריו ורק אח"כ את יצחק. ישמעאל קם, מתארגן ומתכונן, הוא אומר בליבו 'אבא אוהב אותי יותר מכולם'. זו דרכו של אבא חכם לדעת להעניק אהבה לכל ילד באשר הוא ללא שום חילוק, שלא יהיה מצב שילד אחד יגיד 'אבא לא אוהב אותי. אבא אוהב רק את אח שלי'. ואם כך הוא באבא בשר ודם, כל שכן אצל הקב"ה, שמכיון שכל עם ישראל כולם הם בניו, הרי הוא אוהב את כולם בשווה ממש ללא כל התייחסות למצבו הרוחני של כל אחד מהם. תמיד יש לזכור את מה שאמרו חז"ל אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו. לכן אל תזלזל בשום יהודי!

### זמני השבת

צאת השבת:		הדלקת נרות:	
17:59	17:23	16:32	ירושלים
17:54	17:19	16:29	תל אביב
17:55	17:20	16:29	חיפה
17:58	17:22	16:32	באר שבע





## ענקי הרוח

מעשיות על גדולי וחכמי ישראל

### הרב אליעזר מנחם שך - ט"ז חשוון

תלמידו של הרב איסר זלמן מלצר, חיבר את הספר "אבי עזרי" על הרמב"ם, בתחילת דרכו כיהן בחו"ל כראש ישיבת נובהרדוק ולאחר מכן כראש ישיבת קרלין, בשנת תש"א עלה לארץ ושימש כראש ישיבת נובהרדוק בירושלים ובעוד מספר ישיבות, לאחר כעשר שנים מעלותו לארץ נתמנה לראשות ישיבת פונוביז' שם הרביץ תורה עד ערוב ימיו. היה נשיא של מאות ישיבות וארגונים בארץ ובחו"ל, כל ימיו לחם בעוז נגד המרימים יד בתורת משה.

היה זה ביום חורפי במיוחד שלג כבד ירד בירושלים, הרב פינקל הלך לכיוון ביתו של הגרי"ז מבריסק כדי לבקרו, בהתקרבו אל הבית הבחין בדמות אדם שרוקד בשלג, כאשר התקרב הבחין להפתעתו כי הרוקד הינו לא אחר מאשר הרב שך... "מדוע אתם רוקדים?" תמה הרב, ענה לו הרב שך "כאשר אני יוצא מביתו של הרב מבריסק לאחר ששמעתי ממנו חידושי תורה, אני מתמלא בחשק עז לצאת בריקוד על שזכיתי לשמוע כאלה חידושים נפלאים, אך אני מתבייש לרקוד ברחוב לעיני אנשים, אך היום חשבתי שאין איש שמסתובב ברחוב המושלג ולכן הרשתי לעצמי לצאת בריקוד..."

עוד מספרים שלחנתונת אחד ממקורביו לא הגיע, מאוחר יותר פגש את המחותן והתנצל בפניו ואמר לו "מאד רציתי לבא לחתונה אך הייתי באמצע רשב"א קשה ולא יכולתי להפסיק באמצע הלימוד.



## נקודה בפרשה

נקודה למחשבה מאת רבנו הגאון החיד"א שליט"א

### כוח ראייתה של שרה אימנו

"וַתֹּאמֶר שְׂרָי אֶל אַבְרָם חֲמִסִּי עָלַי אֲנֹכִי נִתְתִּי שְׂפָחְתִּי בְּחִיקָךְ... (בראשית ט"ז ה')

שרה אימנו ע"ה, היא עצמה אמרה לאברהם אבינו שיקח את הגר, אם כן מדוע כעסה שרה אמנו על אברהם אבינו, הרי היא צריכה לכעוס רק על הגר שמזלזלת בה, ולא לכעוס על אברהם? ושמעתי מפי קודשו של אדוני אבי מורינו הרב, רבי יורם אברג'ל פשט נפלא בשם אור החיים הק', שהגר היתה שפחה פרטית של שרה אימנו ולא של אברהם אבינו, וכאשר אמרה שרה לאברהם שיבוא אל הגר, התכוונה שרה שהגר תישאר שפחה שלה. ולמה רצתה שרה שאברהם יבוא להגר? כי שרה ידעה שאברהם אבינו נקי וצדיק, וכמו"כ ידעה שרה שבעז"ה יולד להם בן צדיק, רק ששרה הבינה בדעתה שהעיכוב שיש עד עכשיו שהיא עדיין לא יולדת, זה בגלל שאברהם אבינו נולד להורים עובדי עבודה זרה, תרח ואישתו אמתלאי, והטומאה שלהם הייתה גדולה מאד, לכן ידעה שרה אימנו שקודם שיוולד יצחק, הטומאה ההיא שבאה מההורים של אברהם צריכה לצאת ממנו, והיאך תצא אותה טומאה ממנו? דווקא ע"י דבר טמא, כי זה דומה למגנט, הטומאה נדבקת לדבר טמא. אמרה שרה בליבה, הרי הגר היא שפחה כנענית, והיא לא יהודיה, ולכן עדיין יש בה טומאה, וע"י שאברהם אבינו יבוא אל הגר, אותה טומאה שנדבקה בו מהוריו, תצא בהגר.

אך כל התכנית הנפלאה הזו, יכולה לצאת לפועל רק כאשר אברהם אבינו יודע שהגר היא שפחה ונשארת שפחה, אולם אברהם אבינו לגודל קדושתו לא הסכים להתקרב לדבר טמא, ולכן הוא סבר שברגע שבהוא לוקח את הגר, ממילא היא נעשית יהודיה ממש, כי עבד כנעני או שפחה כנענית שיצאו לחירות הרי הם יהודים גמורים.

ואכן, הגר התעברה, אך מיד היא זלזלה בשרה אימנו, כי הגר הבינה שכעת היא יהודיה גמורה, והרשתה לעצמה לזלזל בשרה. על זה אמרה שרה לאברהם, "חמסי עליך" הרי היא שפחה שלי ולא שלך, אנכי נתתי "שפחתי" בחיקך, היא שייכת לי, ולכן אתה לא יכול להחליט שהגר יוצאת לחירות ותהיה יהודיה, ולכן כל זה היה טעות, שהרי אם היא תהיה יהודיה לא השגנו את המטרה, כי הטומאה של הוריה לא תידבק ביהודיה אלא רק בשפחה כנענית, ולכן צריך שהגר תישאר שפחה כנענית ולא תהיה יהודיה. אמר לה אברהם אבינו, את צודקת, הנה "שפחתך" בידך, היא שפחה שלך.





## רב פעלים

תלמידים מספרים על מורנו הרב

### הרמזור שנפל ואוכל לכבוד שבת (ב)

תקציר:

הרב הורה לי להפסיק לחלק קונטרסים בצמתים, ואמר לי שאין לי מה לדאוג מכך שאין לי אוכל לשבת, לאחר לחץ של חבר והלחץ הכלכלי שאין לי מה לאכול לשבת יצאתי עם החבר שעות בודדות לפני שבת לצומת קרובה, הייתי מבולבל ביקשתי מהרב סימן, ולפתע... הרמזור בצומת נפל.

המשך:

חזרתי הביתה דקות ספורות לפני שבת, והבית ריק אין לנו כלום לכבוד שבת... וישועה אין. אמרתי לאשתי אין לנו כלום לשבת אין ברירה נלך נפתיע את ההורים שלי, התארגנו לשבת ויצאנו עם הילדים, אנחנו יורדים למטה.

פתאום מגיע לעברי רכב וצופר לי, יוצא ממנו חבר ומתחיל להוריד מהרכב ארגזים ואומר לי, זה ארגז של עופות, זה ארגז של יין, זה ארגז של אורז וכו' וכו'... אני מסתכל עליו בתדהמה ואומר לו מזה??? הוא עונה לי הייתי עכשיו בקייטרינג הברון התקשרו שאני יבוא לקחת אוכל לשבת למשפחה שצריכה, יש כאן את כל מה שצריך לשבת, חלות יין שתיה עוגות, פשוט הכל, מה שנשאר לי לעשות לשבת רגע לפני שהיא נכנסת היה רק להכניס את שקע הפלטה לתקע.

זו הייתה אחת השבתות עם הכי הרבה שפע שנראו בביתנו, למדתי שיעור באמונת חכמים.

אבל הסיפור עוד לא נגמר...

יום ראשון אני נוסע לרב, הרב רואה אותי ומתחיל לצחוק, אני מתקרב לרב, והרב עוד יותר צוחק... אני מגיע לרב, הרב שם לי את היד על הכתף ואומר לי תוך כדי שהוא צוחק "נפל הרמזור, הא, נבהלת? צריך לשמוע לרב..."



## שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

### טלטול תמונה בשבת

**שאלה:** האם מותר לטלטל ולהזיז תמונה שתלויה על קירות הבית לנוי?

**תשובה:** מותר לטלטל תמונה שתלויה על קירות הבית לנוי, ואפילו אם התמונה יקרה, והאדם חס עליה, בכל זאת מותר לטלטלה ואינה נחשבת מוקצה מחמת חסרון כיס, מהטעם שהתבאר לעיל שמוקצה מחמת חסרון כיס שייך רק בכלי שמלאכתו לאיסור, והאדם חס עליו ביותר, אולם תמונה אפילו שהיא יקרה מאוד, והוא נזהר מאוד לשומרה לבל תיפסד או תתקלקל, מכל מקום הואיל ואינה נחשבת כלי שמלאכתו לאיסור, לכן מותר לטלטלה בשבת קודש.

וכמו כן, מותר להוציא את התמונה מן המסמר שקבוע בקיר, כדי להראות את התמונה לאורח וכיו"ב ואחר כך לחזור ולתלותה בשבת על המסמר שבקיר, ואין בזה חשש מצד שמחובר לקיר, כיון שהמסמר הוא המחובר לקיר, והתמונה רק מונחת עליו.

וכדרך שאמרנו בתמונה רגילה שמותר להרימה בשבת, כן מותר להרים תמונה יקרה במיוחד, ואין לחוש בה משום מוקצה מחמת חסרון כיס, מכיון שמוקצה מחמת חסרון כיס שייך רק בדבר שמעצמו הוא מוקצה, אולם כלים שמלאכתם להיתר לא שייך בהם דין מוקצה מחמת חסרון כיס, אלא אם כן אותם כלים מיועדים לסחורה והאדם מקפיד עליהם שלא להשתמש בהם כמבואר.

**שאלה:** האם מותר להחליף בשבת קודש את השלטים הקבועים בטבלא שבבית הכנסת, שכתוב בהם "ברך עלינו" או "יעלה ויבא", או מנין הימים בספירת העומר וכד', או שמא יש לאסור משום מוקצה, או משום שדומה להרכבה ובניה?

**תשובה:** מותר להחליף בשבת קודש את השלטים הקבועים בטבלא שבבית הכנסת, ואין בזה שום חשש לא משום מוקצה ולא משום דומיא דהרכבה ובניה, שהרי לשם כך עשויים שלטים אלו להתחלף כפעם בפעם למטרת זיכוי הרבים.



## גאולה ומשיח

פנינים והנהגות מגדולי החסידות

### ברכה לבטלה

עני מרוד היה רבי דובער מראדושיץ, מלבושיו קרועים, נעליו בלויות, וכך שרך רגליו ללובלין, לרבו החוזה. הגיע העירה, נכנס לאכסניה להתחמם. ישבה שם קבוצה של מתנגדים עשירים, ורצו לקנטר את החסיד העני. ברכה לבטלה אתה אומר כל יום - פנה אליו ראש החבורה - הנך עני מרוד ופרוטה אין לך, ומברך אתה מידי יום "שעשה לי כל צרכי"... חייך רבי דובער ואמר: להיפך, אני מברך כדין ואתה לא. אומר אני "כל צרכי". ומה אני צריך? עניות, וזאת יש לי כל צרכי. ואילו אתה אומר "כל צרכי", ומה צרכך? עשירות, ועמל אתה יום ולילה להשיג יותר, משמע שאין לך די, יוצא שברכתך - ברכה לבטלה...

# ממראות הילולת מורנו ורבינו הרב יורם מיכאל אברג'ל

קרדיט צילום: ראובן סיגרון

